

Spreektekst Leo de Vreede

De brief van de burgemeester van Grave die ik zaterdag ontving heeft mij buitengewoon geërgd. In die brief wordt ik uitgenodigd mee te doen aan een inwonersraadpleging. De burgemeester omschrijft het doel van de raadpleging als: "Zo krijgt de gemeenteraad een beeld van uw wensen voor de toekomst van onze gemeente". De waarheid is dat alleen maar wordt gevraagd "ja" of "nee" te antwoorden op de vraag: "Bent U voor het behoud van de gemeente Grave?" Op die vraag zou ik en met mij de overgrote meerderheid "ja" antwoorden, want Escharen, Gassel, Grave en Velp zijn fijne plaatsen om te wonen.

De werkelijke vraag die de burgemeester stelt is "Moet Grave met de 4 andere gemeenten in het Land van Cuijk één gemeente vormen?"

Ik wijs nu nogal nadrukkelijk naar de burgemeester als verantwoordelijke voor deze misleidende vorm van vragen. De brief begint inderdaad met de mededeling dat de gemeenteraad heeft besloten deze raadpleging met deze vraagstelling te houden. Het was geen raadsbesluit maar een motie waarin het college werd opgedragen de raadpleging te organiseren. Het college en ook de burgemeester als functionaris hadden de opdracht kunnen weigeren of aanpassen. Het organiseren, houden en interpreteren van opiniepeilingen is een vak. College en de functionaris burgemeester hadden daarom advies kunnen vragen aan CGM. De gemeente Grave betaalt daar immers voor. Kennelijk is dat niet gebeurd en heeft het college er voor gekozen de motie klakkeloos uit te voeren. Betalen voor deskundigheid, maar er geen gebruik van maken is inderdaad discutabel.

Het college heeft hierdoor wel de verantwoordelijkheid voor de gang van zaken overgenomen. Het is dus terecht dat ik de functionaris burgemeester aanspreek. Die omslachtige wijze van formuleren is nodig omdat duidelijk is gemaakt dat de mening van de burgemeester niet persé hetzelfde is als de mening van de persoon Roolvink.

De brief geeft niet aan hoe de uitkomst van de raadpleging zal worden verwerkt en geïnterpreteerd. In de motie zelf en ook de uitnodiging wordt verwezen naar informatie en debat. Het enige dat ik heb gezien is campagne door voor- en tegenstanders van de ene gemeente Land van Cuijk. Het waarheidsgehalte in de campagne is minder belangrijk dan de overtuigingskracht.

Evenmin is duidelijk welke rol de uitkomst gaat spelen. Op 23 maart beslist de raad erover. Volgens de gemeentewet stemmen raadsleden zonder last. Dat wil zeggen dat zij de uitkomst niet als basis voor hun standpunt mogen gebruiken. Kiezersbedrog is wel toegestaan.

Ik heb maar 5 minuten, maar inmiddels voldoende argumenten om deze operatie tot volksverlakkerij te bestempelen, rijp voor behandeling in programma's als Kassa, Radar en wellicht zelfs Ogelicht.

Een troostrijke gedachte is dat de raadpleging ook zinloos is, nou ja op zijn zachtst gezegd mosterd na de maaltijd. De Tweede Kamer heeft in grote meerderheid de fusie van de 4 gemeenten goedgekeurd met de opmerking dat Grave erbij hoort en de motie dat als de raad van Grave ooit zou besluiten er toch bij te willen horen de regering moet meewerken dat dit zo snel mogelijk kan. Daarmee is de datum 1-1-2026 als vroegste tijdstip van aansluiten minder hard geworden. In de commissie BZ van de Eerste Kamer wordt de fusie vanavond besproken. Ik heb de discussie in de Tweede Kamer, ook over de herindeling Uden-Landerd, gevolgd. Dat de Eerste Kamer nog roet in het eten gaat gooien acht ik uitgesloten. Waarschijnlijk valt de beslissing daar nog voor 17 maart.

Grave blijft voorlopig een autonome gemeente als bijwagen van de gemeente Land van Cuijk bestaan. De gemeenteraadsverkiezingen bieden een nieuwe kans om duidelijk te kiezen voor aansluiten bij Land van Cuijk (binnen het huidige bestel zijn grote gemeenten nu eenmaal noodzakelijk) of voor werkelijk zelfstandig blijven maar dan met een eigen ambtelijk apparaat. De uitkomst van de raadpleging, en dan door iedereen naar eigen goeddunken

geïnterpreteerd, kan dan worden gebruikt bij het opstellen van het verkiezingsprogramma.
Eind goed al goed

Ik heb zelf al geconstateerd dat mijn betoog niets aan de gang van zaken zal veranderen en dus overbodig en misschien zelfs zinloos is geweest. Gebruik maken van het spreekrecht in Grave is dat bijna per definitie. De aandacht van de raad zou eens moeten worden gericht op het werkelijk betrekken van de burgers bij het bestuur. Dan kunt u situaties als vanavond op de agenda stond waarbij u feitelijk gedwongen werd een voorziening als de bibliotheek de nek om te draaien terwijl ook u dat helemaal niet wil, voorkomen. Nu heeft u dat dilemma maar weer naar een volgende vergadering verplaatst in de, volgens mij, ijdele hoop dat de herstelbegroting soelaas biedt

Toen wij nu ruim 60 jaar geleden in Grave kwamen wonen kregen wij te horen dat je aan een manier waarop Grave "ja" zegt kunt horen of "nee" wordt bedoeld. Dat werkt niet bij een schriftelijke opiniepeiling niet en ik spreek dat dialect niet. Mijn antwoord is dus Nee. Dan weet u dat alvast.

Ik wens u allen zowel als functionaris als persoon veel wijsheid toe

Leo de Vreede

Grave 23-2-2021